

MRKAČ PLUS

Mrkač Plus
Raj pod Triglavam
Ob Pusto, 2011

**TKO NEJ BSE ZGODIVO,
AL PA TUD NE**

Nekej okrogl'h pa dvomliv'h

3A

KAZALO

<i>Gallus Carniolus Podtriglavus Bellenus</i>	4
<i>Krancl u Klostertalo # #</i>	12
<i>Kvaj »Bohinsk«</i>	19
<i>Babe pa centralna kurjava</i>	20
<i>Bohinc pa vol</i>	22
<i>Čounič'k</i>	23
<i>Podgorc, Tržičan pa foglouž'</i>	24
<i>Dneunik</i>	27
<i>Pam't pa sanane</i>	28
<i>Legionar</i>	30
<i>Nesporazum</i>	33
<i>Drek pa gnoj</i>	34
<i>Dvoj'n 'ldje</i>	35
<i>Demokrat pa konservatiuc</i>	37
<i>Junc pa mrkač, vou pa koštrun</i>	41
<i>Dva jezika</i>	43
<i>Muska</i>	44

Gallus Carniolus Podtriglavus Bellenus

Bvoj u tist'n cajt'h, še pred več k't pa tritau-ž'nt let'm, kso se začel u Rajo naselvat 'ldje, pa so najd'l gor na vrh Save, t'm ksej ta cepiva na dva deva, 'n jez'r, kje mu na sred otočk, zad prot zahod sej bl'sčava 'na visoka, beva gora, za kero so ved'l, d' gor prebiva nihou ta glav'n boh Trigvou, na severo jbva pa druja tača gora, na ker je prebivou ta druj nihou glav'n boh Belin. No, po teh dveh bogov'h so poj poimenal te dve gore: Trigvou pa Beušca. Na sred med obema jbva pa na otok boginja Belena. Use to sk'p so pa imenal poj Raj.

Bvoj še u bronast dob, k' 'ldje še niso poznal železa, pa so se že gonil okol po jezer 'n 'ldje, častil svoje bogove t'm na Otok, j'm ž'rtvoval use ta najbolj, tud bronaste meče, dab se nihou namen dob'r končal. Nihou bogou so ble k'r ta p'ru 'ldje, nihou prednik. Starejš so ble, b'l so ble imenit'n, b'l so j'h tišal če med zvezde¹. No, t'krat so se 'ldje začel vrtet okol iztoka vode iz jezera, kje biu zane svet krej (Kal)², pa t'm žrtvovat bogov'm. Use to so

¹ *No, a ni dons spet nekej podob'nga z današn'm »zvezdam« z dnaš'nga politič'nga, šport'nga, gospodarsk-ga, pa kva jest vem še kerga »neba«, knam neprestan špilajo 'n »teat'r«.*

² *Zvo podob'n je bvo u Bohin poj u želez'n dob pa poznej, kje 'nkrat odtekva voda iz Bohina, paj pogledou*

deval pred'n so se used'l u pletne pa se odpelal če na Otok, čer so mel svoja svetiša, svoje svete može, kso varval pa častil njihove bogove pa boginje.

Poj pa pridejo 'nkrat u sosedstu, če na ta zgor'n konc Drave, 'na plemena, kso j'm rek'l Kelte, Rimlan so j'm pa poznej rek'l Galc. Te so se repenč'l, pretepal, hodil u sosedstu ropat, pa tko n'prej, tko so tud velikrat pršle skoz naše kraje. Kso ble pa tud dob'r trgouc, so mel pa tud pousod svoje postojanke, sej štacuna deluje dob'r sam, č'j med seboj povezana.

No, pa so cajt mineval, 'ldje so se rojeval pa umiral, se prselval pa odselval, se med sabo ženil pa mešal, tko, d'j na konc tle za jezeram (Zazeram) ratova 'na posebna sorta 'ldi, kso jo Rimlan poj poimerval Gallus (petel'n, zato kso se petelin'l) Carniolus (kransk) Podtriglavus (podtriglausk) Belleniensis (Belenin). No, zrau'n te sorte so ble pa u ukolc še tri sorte: Bokouensis (bukousk), Gorianiensis (gorjansk) pa Kasariensis (kašarsk). No, pa ni bvo sam to. Ta stare bogove, kso se obnašal tko k't 'ldje, so mau preoblek'l, nališpal, d'j ratavo use b'l p'rulač'no, d' sej use b'l bleščavo. No, tko so naš Zazeran zažvel svoje »zvate cajte«, kso uplival na nihou nadal'n razvoj use do današ'n'h cajtou.

v'n Vrtovin, kje biu svet votok, dons je pa na nekdanmo votok Vrtovino, cerku sv. Janeza.

Pa so cajt mineval naprej, te galus' so žvel tle n'prej, se spreminal pa prilagajal usak na svoj način, usak druj'm okolnost'm. Tko sej Belenin spreminou n'prej pa prilagajou romarj'm, kso hodil na votok častit Beleno, poznej pa tud še use druje bogove pa boginje, dokler na konc ni zmagova Marija. H tej so hodile predus'm ženske, jo prost dab dobile može, poj kso mele pa te, pa dab dobile votroče. No, tmo sej pa prilagajou tud Belenin, ksej poj počas u dveh tauž'nt let'h spremenu u Blejca.

Tko, k't so prlagajal svoj božansk svet, so se prlagajal tud sami. Ratval so Kokot', Kokal', Petelin, pa Koke, Kokle, Kure, Kokoš,

No, tko sej u teh kraj'h razviu 'n poseb'n Gallus (petel'n). Tko so pred več k't pa dva tauž'nt let'm tle skoz potval tud Galce, kj'm dons rečemo Francoz', u Rajo so j'm pa rek'l Franc'lne, Fronc', Francij',

Blejske matere sos zmerej žezele met k's'nga Franc'lna, dab j'h osrečvou s kopico unukou, zato jta ime na Bledo tud k'r pogost, b'l k't pa drgod u Rajo, ker preuladuje ime Janez (po tistmo. kje u Bohin pršu na nihou votok Vrtovin, ker so prej tud častil Belina).

Za svoj obstoj so rabil use sorte čounou, kso j'h mog'l sami nard't. Tko so se razvijal tud nekdan

»lesarje« u cimp'rmane, kso zadržal svoj simbol (nauzgor obrneno puščico, za kero so hudob'n 'ldje govor'l, daj to nauzgor štrleč t'č nihov'h ta glaun'h bogou) do današn'h cajtou. Ostava jtko u hišn'h cahn'h, kso se poj pod avstrijsk'm cesarj'm zmerej b'l zgublal.

No, tkoj med obema vojnama na Bled bvo zdrav'n turistou pa turistin tud k'r nekej petelinou (galusou, Franc'lnou, kso skrbel za ta prau raunotežje med ponudbo pa pouprašvanam, tko k't b' to rek'l današ'n turistič'n manažerj' (to so pa tist 'ldje, k čakajo na turistično mano, dab jo ž'r'l).

Ja, učas so blejsk petelin s pletnam vozil turistinje na Votok, kso t'm molile, pa prosile za votroče, pa j'm pomagal, d' so ble uslišane, zdej u modern'h cajt'h je bvo pa to za malenkost drgač. Učas so petelin mel pletne, pršle so pa cajt, kso oblasti hotle, dab mel tekmovalne čoune.

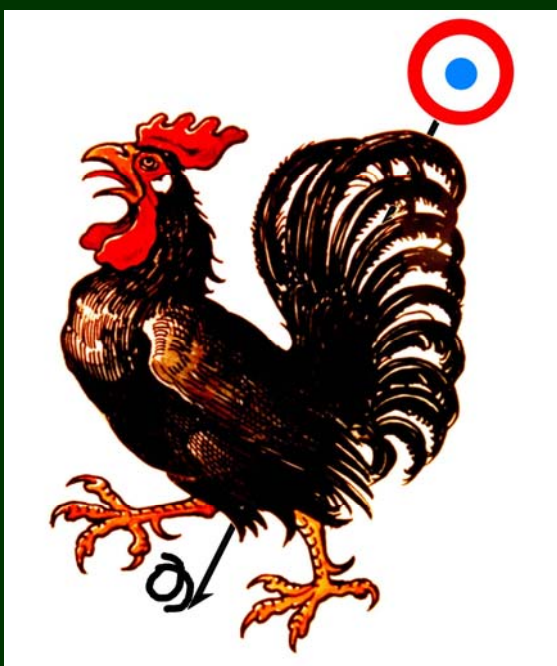
Bvoj po druj svetov'n vojn, kso na Bled sprau'l sk'p svetov'n prvenstu u veslan, koj za tem sos pa zaželel, dab tud sami veslal (pa ne pletne), pa ble nekej poseb'nga.

Politka jže skoz pošilava na Bled tuje vodilne 'ldi (t' domač se j'm niso zdel dost primer'n), kso poj na Bled zasedal »božje« položaje. No, na Bled je bva pa t'krat sam »šumska uprava« pa turiz'm. Tkoj meva tud »šumska uprava« 'nga tačga »boga«, kso mo Blejc rek'l »Jezušč'k«.

No, paj ta Jezusč'k poskrbu, d'j na Bled p'ršu ta p'ru tekmoval'n čoun – četverc. To prou za prou ni biu ta prau tekmoval'n čoun, biu je le tak za treninge pa za učene veslana.

No, kokoj pa Galus (petel'n) pršu med Francoze (galce, peteline) pa sam ratou Franc'l - Francoz'k.

Na začetk vojske jhodu u šovo u Cvouc, poj pa k't zaved'n Blejc, zmerej u zvez z vodo pa čoun'm, hit'r zlezu tud u Cvouc med Albatrose (to so poseb'n tič, k zvo douh cajta pa del'č letajo pa tud po par mescou n' pridejo na kop'n) z nim uret pa šu na držav'n prvenstu Rajha. T'm so ga opazil soudatje, pa so ga hit'r pobasal pa marš u Francijo (Galsko, deželo petelinou). Znou je francosk na več načinou (znou je nihou jez'k, sej se gaj nauču u šovah), znou sej petelint, pa tko naprej, k'r pa še ni znou, so ga nauč'l Francoze, predus'm pa Francozinje. Do če sej že znou prkopat, sej biu Blejc pa u dobr'h šovah p'r svoj'h kamerad'h. No, tkoj poj ratou tačle:

Punce so mo u r't zarile puščico, kje meva zad trikoloro spred pa obučk, s kermoj poj folcou, pa devou use sorte ob lance. Rekl so, d'j voblou use k'r je dobiu, trd pa meh'k les, mvadga pa starga, kršenga pa nekršenga, požegnanga pa nepožegnanga,

No, tak je biu poj n's Gallus t'm na Galšč'm, na tist front, čist uživet, dons b' rek'l, dj biu čist integriran.

Ja, poj so pa Švab' pogruntal, d' se ma preveč fajn, so mo pa rekle: m'rš na uzhodno fronto!

Ta pa nejprej na Korošk - zdej pa h tist'm Albatroskam, kso ga že zvo t'žko č'kale, sej biu zdej dob'r izšovan pa podkovan, pa fajn oborožen s cvoulam za voblane kakrš'ngakol lesa. Puncam se gaj zdeu škoda za uzhodno fronto, so mo pa p'rskrbele tače popirje, d'j šu uhka dam, sam sje pa pognou 'no kuglo skoz hleb'c kruha pa skoz steg'n, d'j ratou ranenc. No, tak sej p'ruleku n'zaj na Bled, se valou 2 mesca po vojašk'h lazaret'h, poj pa 'n dan u gmajno.

No, pa pejmo n'zaj k ta p'rumo blejskmo četverco.

Kje ta pršu na Bled, so ga s štacija nes'l dol u Malo Zako u ta star kopališe, poj so ga zmontiral pa u vodo z nim. Od tist'h s »šumske uprave« ni znou ube-d'n v'slat, so pa povabil tega našga blejskga Galca, d'b j'm pokazou, koko se to deva. No, pa se spraujo not u čoun (bvoj t'žko, sej ni bvo ubenga ta prauga pomola), nejprej n's Galc na štroka, poj ed'n za druj'm use če do špice sam izobraženc s šumske, na konc sej pa usedu za krmil sam Jezušč'k.

Poj pa v'n na vodo. Že t'krat glih tok, d' se niso prebrnil. Č' neb Galc v'slou n' use sorte načinou pa loviu raunotežje, bse čist sigur'n. No in t'krat je ta n's

Galc dobiu ime Jastreb, sej vahtou pa gledou, d' so p'ršle kolčkej suh nazaj na kop'n. Tko so Blejč spremen'l petelina u jastreba.

Vidte, koko se use ponaula. Že pred dva tauž'nt let'm so u rimsk'h cajt'h »Rimlan« lišpal pa spreminal pa prilagajal, tko se »Blejč« do dons niso spremen'l, pa devajo to še dons. Zanej prejšn t'č, tak, k't so ga nardile Galke, naenkrat dobiu čist drgačno podobo:

N'č obučka, n'č trikolore, sam 'n ost'r klun pa srep pogled, pan grabežliu kremple.

No, poj so ugotov'l, d'ujo mog'l pst't mau Blejčou zrav'n, sej so te znal veslat, tko so se tud u četverc znajd'l kok'r tok.

Poj pa Jastreb začeu p'rulačvat zmerej več Blejčou pa okolišanou (tist'h, kso se učas imenval Bokouensis, Gorianiensis pa Kasariensis), v'slane sej pa zmerej b'l razmahnu, p'ršle so še druj čoun', v's-

lač pa zmerej b'l uspeš'n. Začele so se zbirat skupine, kso pasale sk'p pa kso tud sk'p v'slale, učas u enmo sammo čoun', učas pa tud u več'h, kok'r je pač nanesvo. Trenirou sej zvečer, kje biu drug deu podevan, zagnan'st pa zmerej večja.

No, Jastreb pa ni mogu pozab't na svoj »obučk« pa n'govo usestransko uporabo. Tkoj med druj'm doma naredu venecjanko, d'b nejprej les razžagou, č'z 'n cajt gaj pa začeu tud voblat, pa to ne več s svojmo vobučkam, ampak z mašinam. Svoj vobučk je pa še naprej uporablou za tiste stvari, kso ga izučle Francozinje in to tko uspeš'n, d'j do biu cvo občinsk priznane. Ja, babe pa negou vobučk, so ga prpelale do »čast'nga občana«.

No, vidte, kokoj na Bled use povezan med seboj že od daun'h cajtou. Use dejaunast morjo delvat, tud tiste ta božje, d' se use odvija tko, k't je treba, pa d' se svet vrti naprej.

No, dons jpa n's Galc že zvo st'r, sk'p s svoj'm so-trpinam se spraujo u k'sno gostilno pa obujajo spomine. Usi so že ostarel, tko k't tud ta druj Blejc iz nihov'h cajtou, sk'p obnaulajo svoje navade pa poglede, kratujejo zmerej b'l zastarel, ja že k'r zgodovinsk, ampak u en'h stvareh pa zmerej aktual'n.

Franci u Klostertalo # #

Toj bvo u cajt'h, kje biu Franci nemšk sou-dat pa se gonu če ukol pa zahod'n Europ. Tkoj oblezu Belgijo, pa Alzacijo, pa Luxenburg, pa Francijo... No, paj bvo to glih t'm u sred med tem deželam, kje bva ana dolina kse j'j rekvo Kloster-tal (dolina kloštrou).

Pa pride nedela, Franci frej pa v's poskoč'n, tko k't je biu že doma, pa sej spomnu tist'h svoj'h lep'h urc doma na Bledo, poj pa šu če u Klostertal na jago, dab ujeu k'šnga pingvina.

O tmo pa, kokoj to švo n'prej, jpa ostava u Klos-tertalo tale pes'mca.

Ja, praute, d' n'č ne razumete! A pa mis'lte d' jest? To uhka razume sam Franci, kje biu t'm, pa še to ne usga, sej sej to po većin dogajou že poj, kje von sti-snu rep med noje pa jo pobrisou nazaj na Kransk. Sam on ve kvaj use t'm zakuhou, mi mo pa s tem sporočamo, d'u vedu, koko sej poj use to končau.

Pa praute, sej to so pa naš Ausenik! Figo, sam zdi se v'm tko. Sej t'm tud usa ta druja muzka podobna naš. Pa koko to? Ja vidte, toj dežela, ker so se pred tauž'nt petsto let'm rodil Nibelung', nekdan Bur-gundc'. Usi praujo, d' te pa res nimajo n'č skup'nga z nam. Jest vas pa baram, kva pa tale pes'mca o Franc'ino, pa rujna vinca, pa vandrana, ...??

No, mau premis'lte, pa žiujo!!!

ingvin

Bvoj u Bohinsk Zgorn dolin že pred več stoletj'm, ksta se u 'n vas rodile dve punčke, dvojčice. Ja, ble sta skoz sk'p k't r't pa hvače, od t'krat kje peu slauč'k, poj ksta se skrp u vamp objemale, poj ksta pogledale na svet, pa poj na tmo svet use do nihouga konca.

Ja, ksta pršle na svet, so j'h krstil za Alojzijo pa Antonijo, k'r je bvo za tiste cajte nekej poseb'nga in je že mau dišau po pretiravan, sej so ble druge use nekaš'n Minčk, Mine, ..

Poj sta punčke rasle, ble zmerej enak oblečene, ble stas tko podobne, d' so j'h ločval sam t' domač, druj 'ldje pa ne. No, tko so j'h druj 'ldje začel klicat za »pingvina«.

Pa gresta punčke sk'p u šovo, pa počas zrasteta u dekliča, kbse mog'l za nima ozirat fantje, j'h začet nadlegvat, pa rint vane. Pa n'č od tga! Punce se začneta sprašvat, kvaj z nima narobe, se ogledujeta, se pogovarjata pa ne najdeta ubenga felarja. Pa sprašujeta druje punce, č' kej opazjo, pa spet n'č.

Poj pa Lojzka shecova 'no p'rjat'lco, d'j barova nekej fantou, kvaj z nima narobej, so pa te rek'l, d' z usako posamezno ni prou n'č narobej, z obema sk'p pa use.

Ja, kva pa zdej, naraz'n nista votle jet, ksta ble že ceu žiulene sk'p, sta se pa še n'prej ponujale u paro.

Ja, na tak par so ble pa šorf sam posebne sorte petelinou, r'cimo tak, k't je biu žvansk. Ampak učas ni-so ble sam tač petelin, tak je biu tud Mrjas s svojo

sablo, pa Utepouc, pa tud tist ta možat tovoznik', kso hodil če na Primorsk u obalna mesta, pa se t'm valal po bordel'h p'r kur(b)ah, tač so ble birte pa še m'rs k's'n druj je mu vesele do kej tačga.

No, punce sta se mogle odločt, a uta ostale stare device (nune, pingvina), a uta ratale kure, pa počep'nle pr'd usakmo tičam, a seuta mogle loč't pa jet usaka na svoje.

No, pa sta poskusle še ta zadne možnast. Tkoj šva Tončka sama h svetmo Antono če u Nemšk Rout. Bvoj 'nga junijskga dne zvo zgodej zutrej, kse Lojzka še ni zb'diva, pa se odpraula na pot. Švaj č'z Snožet, pa se ustauva p'r svet'h treh dreves'h p'r ruševinah stare Sobodinove hiše, pa se t'm prporočiva »zav'm trem devicam« pa j'h prašava za nasvet pa prosiva za bolšo bodočnast (mis'lva jpa p'r tem desca pa votroče).

Poj šva pa naprej dol zad za Pejcam pa pod Mizcam dol na b'ru pa na drujjo stran gor č'z bist'rška pola pa č'z Kvance gor na Nemšk Rot. Tko sej umakniva firbčn'm pogled'm 'ldi pa čim prej pršva če, kam'r je hotva.

Ja, na Nemškmo Rot so mel pa t'krat Sv. Antona (pa še dons ga majo) pa 'no lipo, ob kero so se babe drgnile pa prosile za desce. Poj so nekej darvale u cerk'l svojmo priprošniko, poj pa m'rš pred cerku, pa gledat, ker desc bo ta p'ru pršu, ta bo pa nihou (al pa vona negova, to se n' ve).

Paj naša Antonija čakava, pa čakava, ta prauga desca pa od 'nčer, sam že oženjen domačin. Tko se j'j izjaloviva douga pot, tkoj šva popoudne usa žavostna n'zaj če u Zgorno dolino.

No, Vojzka jpa to seveda opaziva, vidva, d' iz usga tga andva ni n'č bvo, pa nardiva za sebe drgačne sklepe. Mis'lva je, d'sej sestra premau pomatrova, d'u treba nardit že nekej več pa žrtvovat za desca nekej več, k't pa sam 'n dan, pa se mau b'l pomatrat.

Na romane k trem Marijam: na Blejsk Votok, u Lesce pa u Lub'n sej odprauva na Velk šmar'n. Kaš'n je biu tak romane smo že pisal, pa zato ne bomo več. Biu je zelo napor'n, ampak tud zvo dražliu. Poj pa p'šva po treh dneh nazaj dam, bva tih, o ceu pot pa ubene besede. Kva sej use dogajou sos 'ldje uhka sam mis'l'l, napenal svojo domišlijo, tko daj na konc zrasvo iz tga use sorte, od nejb'l nedo- užn'h pa svet'h dogodiušin pa do največ kurbarij. Ja, kak'rš'n je biu špegu, taka je bva pa poj tud slika, kakrš'n jez'k, taka govorica.

No, posledica us'h teh dogodiušin, pa še druj'h, o ker'h nismo gpovor'l, je bva ta, d' sta punce ostale br'z descou, po druj stran sta j'h pa uhka mele, kok'r sta j'h hotle, sam zan zvo krat'k cajt.

Tle jpa začeva delvat ljudska fantazija pa rojevat use sorte zgodbice, večina čist izmišl'n'h, poj tist'h, kso ble mau m'n izmišlene, na konc so pa ostale tis-

te, k b' nej ble resnične, k'r se j'h pa ni dau dokazat, z'to so ble pa glih tok uredne, k't pa gune, kso ble čist izmišlene.

Pa so 'ldje prpovedval, d' sta 'nkrat zapelvale 'nga birta (k't d'b bvo tega treba zapelvat, k't d'b bvo treba žabo u vodo silt). Taj mu svojo oštarijo b'l na prost'm, u hiš spodej svojo birtijo, udzgor u nasprotj' pa sobe pa svoj stanvane. Tik ob hiš jpa rasva 'na velika hruška, že zvo stara, zvo visoka pa razvejana.

Toj bva tista hruška ušprna, kjoj p'rnesu ta p'ru birt u te kraje, jo posadu na 'n svet krej, kjer sej odločiva negova usoda: č'b se hruška ne prjeva, bse mogu pobrat iz Bohina, tko, kse pa je, je biu pa to cah'n, d' uhka ostane. Vaščan so mo dal punco pa 'n kos srenske zemle na konc vasi, poj pa mogu vahtat sebe pa svojo familjo pa cevo vas. No, pa glih ta hruška, kje rasva zad tik za hišo, jbva poj kriva za use sorte.

O tmo birto, o kermo tle govorimo, jest s'm že poza-bu, koko moj bvo že ime, pa mo rečmo Tonej, sej pa velik govorvo. Biu je potomc tistga ta p'ruga birta, še prcej mvad pa že uženen, ampak tud še zvo poskoč'n pa dobrga srca, en so rek'l daj biu širokogrud'n, ta druj pa d'j biu hudokurč'n. Paj bvo uboje res, za desce jbiu ta p'ru, za babe pa k'r oboje.

No, tista hruška zad za bajto je bva že zvo visoka pa razvejana, mevaj hrapavo kožo, paj silva s svojo krono če u streho pa u čop pa u vokna.

Oštirjova žena jbva p'rženena pa sej zmerej prtožvava nad to ušprno, dau 'n dan podrva hišo, dau vano udarva strela pa še use sorte sje izmisl'lva, d'b se je znebiva. Za oštirja jbva pa to sveta zadeva, joj pa hotu met še naprej pa jo čast't, sej bva osnova negouga rodu u Bohin.

Ženaj bva birtinja, kuhova hrano, skrbeva za hišo, birt je biu pa za kelnarja pa za use ta druj, k'r paše zrav'n k birto, to pomen, d'j mu von opraut z gost'm, žena jbva pa zad u kuh'n, iz kere se pa hruške ni vidvo. Vidvaj pa iz kuhne štenže, kso vodile gor u ta p'ru št'k u cimre pa nihou stanvane, pa j'h nadzirova k't jastreb, d'j neb kej ušvo.

No, pa nazaj h pingvin'm. Te dve sta zdej že use sorte sprobale, descou za užent nista dobile, naraz'n pa tud nista votle jet. Tko j'm ni ustau drujga, k't pa s'm pa če ujet k'snga desca pas prpraut k'sne svadke urce.

Tko sta se 'n dan spraule nad našga birta, ga začele zapelvat, se prlizvat pa ga rajcat. Ta j'h je posadu za tisto mizo če u kot, kse ga iz kuhne ni vidvo pa j'm stregu. No, pa so pošilal s'm pa če cahne, kva pa koko. Poj pa posvou birt svojo ženo u čeud'r po mau vina, t'krat sta se pa pingvina spvaziva gor u 'no sobo, to pa prou u tisto, ker je ušprna moliva mim okna 'no debevo, kosmato vejo. Toj bva tista soba, u ker je birt opraulou svojo velikodušnost, kje

pa s tem opravu, jpa babe poslou po hrušk dol u vrt, od kod'r so se poj ob p'ru ugod'n prilk zgubile če, kam'r so se votle.

No, isto usodo sta dožveva tud pingvina in to oba dva na enkrat. No, poj sej pa iz tga rodiu ceu k'p zgodbic, več al pa m'n resničn'h.

Ta p'ru, k'r je bvo, jbvto to, d'j za to zvedva u nedelo po maš sama birtinja. Poj pa halo, pa kreh pa dret-je pa jok, pa kva jest vem kva še use. Posledica tgaj bva ta, d'j mogva ušprna sp'stit dušo – u pondelk joj mogu birt sam lastnoroč'n požagat, birtinja gaj pa z metvo vahtova, d'j to tud res naredu. No, tkoj biu birt ob svojo pogansko verbšno, babaj pa dosegva tist, k'r je že zdaunej hotva. Ja, tkoj hruška pvačavo dekliško slo pa birtovo velikodušnast.

Desc so birta na use sorte zajebaval, se deval iz nega norca, doma pa moučal, d'b neb še n'm babe zakuhale k'šno podobno. Votroc so pa letal za pingvin'm pa mjaukal, češ d' mata zdej mačka, ksta use to zakuhova. Ja, pingvina sta od zdej n'prej skoz poslušava: »Mjau, Mjaaau,«

No, tko jbiu n's Tonej (Ksej šu Antona Padovan-skga, tačg a, k't ga majo u Nemškmo Rout z negovo babjo lipo) ob svoje poganske korenine, ne pa ob lušt, d'b s svoj'm posvam nadalvou.

vaj »Bohinsk«

Pa zdejo p'r Batišt za 'no mizo 'n Blejc pa 'n Gorjanc pa 'n Bohinc. Pa nanese beseda na to, če se začne Boh'n, pa kva usej bohinsk.

Pa prau Blejc, d' se Boh'n začne u Štenžah, pa d'j Bohinska Beva blejska, pa d' so Obrne še na blejsk stran pa tko n'prej.

Poj pa prau Gorjanc: »Ti se zvo mot'š. Bohinska Beva j bohinska, sej že sam ime pove, d'j bohinska pa ne blejska. Č'b bva blejska bsej pa rekvo Blejska Beva, pa ne bohinska! Kva pa ti prauš, ks Bohinc?«

»Jest pa prau'm, d' se oba dva motta. Tisto mejo, kso jo postav'l u Štenžah, so jo postav'l Blejc, tisto, o ker govoriš ti Gorjanc, smo pa postav'l u Mačkouc mi Bohinc, pa to glih prot tist'm, kso se nekej sto let za nam p'rtep'l u naše kraje. Tkoj bva Beva zadna bohinska vas, zadna vas med Pokluko pa J'vouco.«

»Ja, vib rad vidle, d'b bvo use bohinsk, use če do Beušce z uso Kašarijo pa Podgorjam uret. Z'to ste zdej postav'l mejo če gor na Kocjanarco pa ta Mau Gregorjouc, d' gledate Radolčan'm u piskre, kva kuhajo pa u postle, kva t'm počnejo.

Pa so ble tle prej Kuplenčan pa Selan, ker'm ste nej-prej ukrad'l Ratitouc z zahod'nmo devam Jevouce, tist do Bvat'nga grabna, kje bvo učas želešk pa zagorišk, zdej pa še v's uzhod'n, radolšk deu če do kroparske Zidane skave.

Ja, ta p'ruj biu Boh'n med Južn'm pa Severn'm Bohinsk'm goram, toj biu tist Boh'n, o kermo govorejo že sama imena gora, kga obdajajo. Poj sos pa Bohinc prsvoj'l še Pokluko pa J'vouco, k'r j'm pa ni čist ratavo, kok'r vidta, poj so pa postav'l mejo u Mačkouc. Vi Gorjanc, kste pa nihou bratje, ste pa use to podp'r'l pa j'm držal štango.

Mi Blejci, ksmo spadal med Polance pa Strance pa ble potomc tist'h, kso se naselil od Ratitouca po ceu Jevouc pa od K'plenka pa use če pod goro sv. Urenca pa sv. Petra pa pod Dobrčo, smo mog'l pa med n's sp'stit tud nekej usiliv'h, pretepašk'h Keltou, kso se sprau'l na Blejsk grad, pa poskus'l spraut podse v's naš Raj, k'r j'm je tud mau ratavo.

Na, taka jta z Bohinsko Bevo!«

Babe pa centralna kurjava

Bvoj pozim, zunej mraz, pa se peleta 'na baba pa 'n desc z automobilam po ta nou autocest če dol prot Kran. Pa sej začeu:

»Dej no nastau kurjavo, d' naujo šipe tko rosne pa d' seu kej vidvo!«

No, poj se to uredi, pa č'z 'n cajt:

»A n' viš, kokoj tle not mr'z, a n' viš, koko me zebe! Dej no urihtej, d'u mau b'l topvo!«

»Ja hudiča, sej 22⁰ C. Men je že uroče, ti pa še zmerej jamraš, d' te zebe. Z' usakga normal'nga čuveka nej b' bvo 20⁰ dost, tlej pa 22, pat še zmerej ni dovel.«

No, poj pa 'n druj dan doma, kje bva baba že spet usa nabrskana:

»Menej u tej bajt zmerej zebvo, 'nkol nimaš tko naš-timan, d' b' bvo topvo.«

»Zmerej mamu 20 stopin, teb pa 'nkol dovel. Ja, pa s'm slišou tud p'r druj'h, d' se babe zmerej prtožujejo, d' j'h zebe, p'rdus'm u noje. Men se zdi to glih z'to, kj'h majo pod ničlo. Vem pa tud, d' sam od utepana z jezikam še noben ni ratavo topvo, bo treba tud še kej drujga devat, d' set bo temperatura mau zvišova.«

»Ja, pa mej učas, ksmo mel tisto kurjavo na pihane (klima), še velik b'l zebvo. Nčer se nis'm mogva pogret (ker ni bilo radiatorjev), pousod je bvo mrzvo, pa sam 'n pihane če za urat.

Ti se na kurjavo zastop's pa jo zmerej naštimaš tko, d'j za tebe prou, d' tje topvo, mene pa zebe.«

Bva sta pa skoz sk'p u istmo prostor?? No, tko je, d'j za ene dost 20 stopin, za druje jpa še 24 premau.

Bohinc pa vol

Je napisou Mrkač, d'j pravu 'n Gorjanc, d' p'r nih praujo, d'j ratou Bohinc tko, d'j medved nategnu buku.

No, poj jpa 'n Bohinc nategnu 'no tisto, kmoj država, rodiu sej pa poj nekej tačga, kje na us'h konc'h škripau.

Poj pa mine nekej mescou, pa povab 'na sodnica Mrkača k seb, pa mo pove, d' gaj tožiu 17 Bohincou, pa 5 tač'h, kso se sam pisal Bohinc, zarad žalena časti.

Ja, kva pa zdej. Mrkač pove sodnic, kokoj bva t'krat, kje še k't št'dent pred več k't 50 let'm prpovedvou na ulak tisto štorijo, koko so polcaj pretep'l anga, kje reku, d'j po polcajou barab, pa kje poj mogu to preklicat, jpa dau u cajt'nge, d' po polcajou ni barab. Poj gaj pa zagrabu 'n miličnik, kje zdu u ulak t'm nek zad u tem pa p'rsluškvou, pa začeu trd't, d' von trd, d'j po miličnikou barab. Mrkač pa n'zaj, d' von trd d' po polcajou ni barab (no miličnik so ble na oblast u ta nou Jugoslavij, polcaj' pa u ta star, ta gnil). Sodnik Jeušk gaj pa poj štrafou zato, ksej šu bost z vovam.

Ja, kva pa zdej, a gau štrafova zato, ksej šu bost s cevo čredo volov? Kašna bo pa zdej štraf'nga?

No, stvar še ni končana. Mo vid'l, kva seu use še iz tga zvaliu. Mo vid'l kva seu zvaliu v'n u današn'h »svetl'h cajt'h« napram tist'm, k'r sej u ta »temn'h cajt'h«.

čounič'k

Bvoj za cajta zadne svetoune vojne. Paj plavou u sred oceana 'n mejh'n čounič'k u nem pa dva preživeta Blejca z ene slovenske vadje, kjoj potopi-va nemška podmor'nca. Ta čounč'k jmu na špic namalano oznako od svoje vadje pa slovensko fano.

Pa se pojau u daljau ena velika bojna vadja, kje meva 2 kupole s po štir'm kanon'm po 15". Na tej vadji zagledajo skoz ta več vadijsk rešpetlin tist mejh'n čounič'k s tisto svojo fanco.

Ja, kva pa zdej? A, rešvat že use obnemogle ponesrečence, a kva? Pa stopjo h kapitano, nej von odloč, kva z usmo tmo nard't. Kapitan Lindeman (u Bohin bmo rek'l Lipnik) pa, koj kso začel govort:

»Ja, kašno fano pa ma ta vadja?«

»No, slovensko!«

»Ja, kva pa poj hodte hmen, sej sami v'ste, kvaj treba nard't s sovražn'm vadjam, pa d'm koj zginete!«.

Te pa nazaj na krou, pa užgejo z us'm tist'm ta velč'm kanon'm po tistmo čounič'k. Tko so letele tiste ta več kugle, kje vagova usaka po po tone, prot čounič'k, kje mu z us'm sk'p komej po tolk, pa iskale ta čounič'k.

A, so ga najdle, a ne, se n' ve. Ve se sam to, daj druj dan pisavo u nemšk'h cajt'ngah, daj nihova Bismarck, potopiva ta zadno slovensko piratsko vadjo.

Usaka podobnast z današn'm dogodk'm u naš dežel, pa naš'm obvestil'm, je zgol slučajna.

Podgorc, Tržičan pa foglouž'

Jpravu ad'n iz Svatne, d' so učas hodil Tržičan s foglovž'm po tiče. D' so hodil čeu Podgorje loviti tiče pa d' so j'h doma jed'l pa prodajal.

Lovil so j'h z zankam pa tičimo limam. Nared'l sos pasti, vane nalov'l tiče, poj so j'h pa 'lpo sortiral, pa m'rš u foglouže, usakga za svoj namen. So pa mel cevo vrsto fogloužou, kso se uhka navož'l ed'n na drugga, pa d'j tko ratou ceu stoh. U posamezn'h foglouž'h so ble pa različ'n tič. Lovil so tače, d' so poj l'po pel, te so poj prodajal če ukol, t' druj so ble pa za pojest.

U Podgorj' so 'ldje jed'l tiče, ampak sam kure, ne pa gozdn'h tičou. Ja, Tržičan so ble tak k't Taljan, k lovijo tiče k'r z mrežam k'r na debeu, k'r je zvo podob'n k't lovlene rib, sam ene so u zrak ta druje pa u vod. Za pojest so pa oboj. Podgorc so s'm pa če mau zabred'l po Perašč pa po tist'h vodah, k tečejo vano, pa z rokam nalov'l mau rib pa rakou, Tržičan pa nad njihove tiče!

Ja, sej pretepal se zarad tist'h tičou glih niso (saj ne zarad tist'h, kso j'h lovil Tržičan), ampak za povedat na nihou račun so mel pa m'rs kej.

Bohinc so pa žvel u svojmo kot, tko, k't so vot'l. Bl' so ukol pa ukol zabasan z goram, not so mel pa po svoje postvan pa urejen, tko, k't se j'm je 'lbiu. K seb so spust' kerga so vot'l, č' ga pa niso vot'l pa ni uben mogu not.

Tko ni pršu not uben cesar, zakva se pa n' ve, a se mo ni 'lbiu, al pa ga niso pust'l, tga pa ni hotu uben povedat.

Ja, kral' so pa p'sle, še cvo čist ta prau, tač k't so ble Karadžordžević'.

Ja, čist tko pa ta foglouž tud ni biu use na tes'n zaprt. Tko sej če not prpelou cvo 'n cesar Hajlesalasi, kpa ni biu doma iz Abesinije, ja koko bnej pa biu od t'm doma, č'j pa biu to k'r Legatou Tončk iz Lesc.

Bohinc navaj'n, d' so ble zaprt u svoj foglouž pa var'n pred usmo tujmo pa niso računal s tmo, d' j'h 'ldje t'm ukol Bohina poznajo, pa d' so nabrit, pa d' vočjo met s'm pa če k's'n špas (pa seveda ne na svoj račun), sos pa sposodil svoje sosede. No, tko so učas pršle na vrsto tud Bohinc, d' so se obne obregn'l.

No, tko j'm niso nič pomagal usi tist nihou Grasc, pa utrdbe, pa vojvod, pa tače 'rči.

Ja, zvo čud'n je ta svet!

So pred par'm let'm govor'l po ceu Europ o **Kimerijc'h**, koko so j'h pregnal z rusk'h step Skit', pa so p'ršle u Sredno Europo pa prnesl s sabo toplene železa u jamsk'h pečeh, tal'ncah. Toj bvo u -8. stol., poj so pa k'r zginle, pa basta.

Poj so pa p'sle u -2. stol. na Koroško s severa **Kimbre** (iz Jutlanda), čer so premagal Rimlane, poj prepotval vel'k deu Europe, pršle na konc u Padsko nižino pod Alpe, čer j'h je l. -101 namahou u bližin Vercellija Marius s svoj'm Rimlan'm tko, d' so usi

preč pršle, cvo mat so pobile use svoje otroče pa same sebe, d' neb pršle u suž'nstu.

No, tko so zgin'l Kimbr'.

Dons pa žvi u tist'h gorah t'm zad za Verono, pod Lessinsk'm goram 'na manšina, kza sebe praujo, d' so **Cimbri**, pa praujo za sebe, d' so nihou prednik p'sle od nekod s severa u 12. stol.

'nčer pa n' piše, d'j to en'n ist narod, dvakrat iztreb-
len, ksej dvakrat opomogu. Ja, za današno manšino se pa predvideva, d'u kmou izdah'nva, č'prou jo pod-
pirajo na use mogoče načine. Ja, zgleda, d'j velik voži utont u blagodet, k't pa u tist'h svab'h cajt'h, kje usga premau pa kje use prot teb.

Ja, tko uhka 'n narod zGINE iz jaunost za tauž'nt let, pa ga ubed'n n' pogreša. Sam za sebe se more pa borit, d' ne zgubi svoje istovetnost, pa če mo jo še tko oskubjo.

No, tko so Bohinc uhka prežvel taužente let, sej j'm ni bvo ne prou dob'r pa ne prou svab. No, pa glih to j'h je rešiu pred propadam.

Zgleda, d' foglouže morjo bit, pa d' se glih u foglou-
ž'h ohranjo use sorte tič z us'm svoj'm navadam pa žinganam. Zgleda, d' so to glih tiste sorte tič, kso j'h odbral Tržičan pa nakrad'l p'r Podgorc'h, pa poj prodajal naprej.

Ja, dons pa Tržičan tičou več n' lovijo, u Podgorj' u gmajnah j'h je še zmerej duvel (Bohincou pa tud, sam pomešan so s p'rtepenc'm, pa tko so cesarsk speglan, d' t'žko najd's k'snga ta prauga).

Dneunik

Pa bara 'd'n Mrkača, koko kej negou dneunik, pa č'b ga uhka vidu, pa dobiu, pa d'b poj zan poskrbu, kseu Mrkasč 'nkrat stegnu, pa tko n'prej.

Mrkač pa d'j učas usak dan sprot use zapisvou (č' pa ne, pa usaj 'nkrat na ted'n), k'r je dožvu, poj sej pa postarou pa nehov letat ukol, jpa to zanemaru, zdej pa d' utika use to u Mrkača.

Ja, sej t'm pa piše use tko čud'n, d' se n' ve, a se važeš, aj res, kvaj res, pa kva ne. N' ve se, kdaj sej kej zgodvo, k Mrkač pomeša osebe pa cajte, pa kraje, pa poj zgleda use drgač, kt je bvo.

Mrkač pa, d'j use res, sam sk'p je napač'n sestaulen. D', pa ta prizadet zmerej v'jo, kvaj res, ta druj pa uhka sam ugibajo. Č' so ta prizadet tolk usekan, d' skačejo u l'ft, se pa sami izdajo, sej j'h ni von izdau.

Ja, kva pa poj, a gauš dau, a ne?

Ja, as gluh? A nis slišou? Usej u Mrkačo, tga pa uhka bere usak kse mo ga lub pa tud ti.

am't pa sanane

So pa pred 'n'm cajt'm Leščan misl'l, dau zdej usga konc, pa gledal če prot uzhod prot Radolc, ker uzhaja nihou sonce, kvau od t'm p'rleteu. Pa so gledal prot zahod, če prot Triglavo, paj bvo use 'rdeč, krvau okol sonca, so pa rek'l, d' se j'm n'č dob'rga n' piše. Poj so pa prašal svojo Jero, kje šlogova, kvau zdej, j'm je pa rekva, d' nej k'r mau počakajo, paujo že vid'l?

Poj so se pa mau potuhn'l, pa mau počakal, pa s' rek'l, daj treba počakat ta p'rvo prilko, pa tud usako drugo prilko, kse j'm bo ponudva pa jo poj tko zagra-b't, dau nim u prid.

Poj sej pa začevo!

Paj p'ršva pobuda za autocesto, Radolčan so sanal, kašna nej b' bva pa če nej teče, Leščan sos pa rek'l, teče nej u usakmo slučaj koj za Lescam. Tko, d' jo bomo uhka ponucal. Blejc t'm na zahod so pa sanal o turizmo pa se šle turiz'm, pa se boril prot hidro-central u B'rjeh.

Pa so se Radolčan dajal, d'b dobil u mest use sorte šove, pa bol'nce, pa domove za ostarele, pa tko naprej, ta cajt so se Leščan odločil za štacune pa obrtnike, pa use sorte servise, Blejc so se pa odločil za novo obvoz'nco, d'b se Bled uhka razvijou naprej za turiste.

Poj pa pršva autocesta, jpa u Radolc zrasva t'm bliz ena štacuna, u Lescah pa deset, ceu Zlatkositi pa pohna Dolina; u Radolc 3 šove, u Lescah pa ubene; u Radolc so čakal na gnarce od države pa Europe, u Lescah pa od svoj'h domač'h virou, kso postrgal gnar pousod če ukol. Blejc so pa začel sanat o svoj obvoz'nc, kj'h bo rešiva usiliuga prometa.

Med Lescam pa Radolco so nared'l novo cesto, poj jo pa niso mog'l uporablat, je pa stava t'm prazna nekej mescou. Pa veste zakva? Zato, ker niso ble rešen lastninsk odnos. Hudob'n 'ldje so rek'l, d' se lešk pa radolšk polit'k že spet rausajo, čgava b' nej bva. Ja, Blejc so ble pa b'l pamet'n, te se pa lastninsk'h uprašan niso lotil, sej so ved'l, d' č'b j'h rešil, bmog'l pa poj devat cesto. Ja no, usak se ogiba svoj'm težavam na svoj način (ampak zmerej na tuj račun).

Ja, Leščan so se ob svoj'h lastn'h močeh pa pamet razžvel, Radolčan pa ob tuj pamet pa močeh zaspal, tko k't so pred nim spal že Blejc. Ja, koko nejb pa sanal, č' neb spal? Zdej pa psssst, d' k's'nga ne zb'demo, drgač nau n'č nouga nasananga! Ja, kam bo-mo pa p'ršle, č' namo mel spet nov'h san?

Legionar

Bvoj u tist'h negotov'h cajt'h t'm u 4. stoletjo, kje odslužu svoj cajt 'n st'r legionar, kje biu drgač Noričan pa rojen u Benel³, pa poj doh cajta služu u 9 legij. Dobiu je dovolene, d' sej naselu u Clemidiumo, t'm kse dons reče na Kležneko p'r Lescah. Ja, tistmo krej se dons reče na Grob'lcah, čez gre pa autocesta.

No, pa so se an dan steple u tistmo hospicijo t'm zrav'n cerkle (t'm kje bva poj 'nkrat Legatova hiša), pa so ga fejst zaštehal. Poj so ga pa p'rvezal na kona (hipota), pa mr's u Emono u vojn lazaret, d' gaujo zaflikal.

Potvane j' trajou skor po dneva, ampak kso ga prulek'l če, so ga t'm koj zagrabil padarje, pa koj na mizo, pa ga začel obdelvat. Začel so mo ulačt v'n svinarijo, čist't rane, ...

Poj pa pride an t' glav'n od t'stga lazareta pa prau:

A zdej gaute pa zašil? Pa glejte, d' gaute prou. Pa prau tist, kgaj obdelvou, d' gau von tko, k't mo to

³ Ja, u rimsk'h cajt'h so d'naš'nmo Bledo rek'l Benela, pred tem Belena. Tko to piše u 'n popot'n kart, kse j'j rekvo »itenarij« (ja že tkrat so ved'l koko pa kam je treba »ite«, pa koko to druj'm dopovedat).

veleva negou uzornik Hipokrates, k moj p'rsegu, d' seu držou negov'h znan, navodil pa zapoved.

Ta, ta glav'n, jpa reku, d' von n'č ne ve za k's'nga Hipokrata, pa tud, d' ga ta n'č ne briga. On ve, d' more usak legionar vahtat Rim pa negove korist, d' sej tmo zaprisegu, pa č'tud crkne. Pa uzame 'n pergament, napiše gor, d' se ta pa ta legionar, odreka us'h pravic, kj'h ma, pa d' dovol, d' znem nardejo k'r se j'm lub, pa d' nou o tmo okol čvekou, von pa d' uhka nardejo pa čvekajo, kok'r se j'm lub.

Poj pa potisne tistmo ta razrezanmo legionarjo ta prgament pod nos, d' nej gor prtisne svoj pauc, drgač ga pa noujo zašil. Ta 'n cajt prmišluje, a nej potrd svojo že na po smrtno obsodbo al ne, poj pa to le nardi, sej mo drujga tko al tko ni ostau, sej drgač b' pa nezašit uhka sam izdahnu.

No, poj so ga tist ta Hipokratou zašil, lepo oskrbel, ga 'n cajt pust'l u lazaret, d' sej opomogu, poj so ga pa posval dam.

No, poj pa n' norijsk legionar, doma iz Clemidiuma, spet zajahou kona, cevo pot premiš'lvou, koko so ga dvakrat zašil, pa se v's zmeden vrnu n'zaj dam.

Ja, sje mislu, tle p'r n's gor se štihamo zarad vere pa drug'h rimsk'h interesou, verno služmo Rimo, dol u našmo kapitolo n's po poj zašijejo, kok'r se j'm lub, pa kok'r je to nim u korist.

Ja, u Emon so se pa šle, kdo pa kva nej komandira, pa kolk je kdo ured'n, pa koko ukranclan, pa kdo bo kerga. Ja, en so pošten pa zavest'n deval, tko k't j'm je velevała vest, pa nosil za svoj deu pa posledice tega deva tud odgovornost, ta druj so se pa kranclal na use sorte načine pa se pstil častit, lez'l po vojtrcah nauzgor (kso ble gor, so pa učas tud pad'l dol pa s stouk'l nos). Ja en so poskušal odgovornost za posledice prelagat na druje (č' sej le davo), sami pa zlez'l v'n iz godle zmerej lepo okranclan.

No, poj pa n's legionar začeu premiš'vat, zakva sej dau učas štihat pa šivat, pa mo use sk'p 'nkok'r ni švo u račun. Za Rim čist sigur'n ne, sej t'm za nega uben hudič še vedu ni; za svojo legijo tud ne, sej so ble t'm tist, ksos use prisvoj'l, ta druj'm pa obes'l na rame sam neušečnost, za Klemudium pa zgleda d' tud ne, sej so ga t'm zaštehal.

Kva pa zdej n'prej?

Ja, poj pa šu u krtovo deželo, problem pa pustu, d' gaj č'z 'n cajt poj rešu Atila na svoj način.

U današn'h cajt'h pa tud zgleda, d' manka 'n Atila, d'b ...

Resporazum

Mož pride zvečer dam, pa prau žen:

»Lidija te pozdraula!«

»A tko, hvala. Če sjo pa vidu?«

»P'r nej s'm biu, pa mej slekva, poj mje pa fajn postregva, me na konc oblekva, pa s'm šu.«

»Ja pas mu usaj frišne gate?«

»Sej veš, d s'm se zutrej stuširou, čvouk ne more hod't ukol v's umazan pa smrdeč.«

»Pa ti men, svoj žen to k'r tko poveš, pa guna, kje moja prjat'lca, pam zagod'ta kej tačga?«

»Ja, kva svat pa zagodva?. Ti že spet use narobe razum'š! Jest s'm šu 'lpo h Lidij, jo votu nekej barat, ta mej pa potegniva not, pa rekva, tle na mraz pa že nouš stou. No, poj pa začnem svačt bundo, ta jo pa zad prime, pa jo potegne dol, pa odloži na obešal'nk, poj pa bara, am kofe, am čaj. Jest, d' kofe, pa ga začne kuhat. Ta cajt ksej kofe kuhou, sva mau poklepetava, jest s'm zvedu tist, k'r s'm votu, poj pa popiu kofe pa ustou pa šu prot urat'm. T'm mej pa vona ujeva z bundo, mjo pomagava oblečt, pa rekva, d' nej te 'lpo pozdrav'm. No, jest s'm pa reku, d's zdrava, pa d' te n' mor'm pozdraut, č'z že, poj s'm pa šu. No, zdej m' pa povej, kva sva z Lidijo tačga nardiva, d' se tle repenč'š?«

»Ja, sej s'm vedva, d' meuš spet ukol p'rnesu.«

»N'č te nis'm ukol p'rnesu. Jest s'm sam na kratk povedou tist, k'r je bvo res, ti pa tko ubene stvari prou n' razmeš, pa postauš use na gvavo, č' niso to 'ne douge litanije. Ja, ja, jže tko, d' uhka mošk govoriyo o 'n tem tud po nekej ur, d' pa ženske ne rabjo za to ubene teme, z'to pa ubene teme (tème) tud ne razumejo, pa d' j'm je to sam 'na tma (temà).

Poj pa praute, d' mi sam kvantamo! Res je pa le to, d' gre v'm babam po gval sam tist, k'r se kvanta, poj pa to use tko obrnete, d' to neb tko zgledavo, poj pa u vaš'h gvalah use povezan sam stmo. Tko spoj same zakuhate tist, obeste pa poj na svoje desce, d' so poj von kriju za use. Ja, baba jbaba!«

rek pa gnoj

Paj pršva vremenska napoved, dau d'ž, ta napred'n kmet paz gnojouko koj na traunče, pa č'j poj bvo kej d'žja al pa ne, č' ni gnojju jpa usaj use požgau pa fejst smrdeu.

Marija Terezija j'kmete učiva, koko se deva iz dreka gnoj, tga pa na konc traunkou pa niu, pa t'm p'st't, dau ratou st'r, pa dau dob'r gnojju. Po tačmo gnojen so rasle rožce, traumče so ble lep za pogledat, sno pa skorej tač, d' so se krave zanga bodle. Sno jbiu tak, d' so ga nucal za arcnije, mlek je dišou po rožcah, s'r je biu za vikat, put'r pa sam za goste.

Dons pa za tisto smrajdo uben hudič n' mara, še krave ne, sam tem ni ustau kej drujga, k't to svinarijo žret, n'm pa tist, k'r je od tač'h krau pršvo.

No, a zdej v'ste kašnaj razlika med drekam pa gnojam? Moja ta stara jrekva, d' sam ta, d' so hodil petelin učas na ta več k'p gnoja prpevat, dons pa nimajo k'm, pa hodjo ukol po diskot'h, t'm pa devajo tist, k'r so učas na gnoj, pa pride v'n ponavad sam drek.

Dvoy'n 'ldje

Bvoj to u tist'h caj't, kje bva naša država u globok gospodarsk kriz, 'nčer ubenga gnarja, pousod sam puf'. Ja, pa so se u 'nmo krej u Raj odločil, d'ujo izdal nou zbornik. Sklenil so, d'u to tač zbornik, d' še 50 let poj nou ubenga bolšga pa lepšga. D' bo to zbornik, kgaujo izdal u slovenščin pa usaj še u dveh druj'h jezik'h, angleščin pa nemščin, pa d' gaujo prodajal us'm⁴.

Pa so povabil k sodelvan sam tujo visoko eminenco pa začel devat, en zaston, eminenca pa seveda za gnar. Koko ujo pvačal, se uben ni prašou. Usi t' druj so pa ved'l, d' bodo mog'l spet najet puf, sej drgač to n' gre, pa tud navadaj taka..

⁴ *U istmo cajt so pa pozaibl, d' j'm leži na logarjo še k'r p'rcej komadou zbornika, kso ga izdal pred nekej le'tm, za kerga puf še dons ni pvačan.*

Pa so te, ta imen't'n, zmerej deval tko. Tko so deval ta nekdan plemič, pa j'h je uzeu hudič, tko so deval meščan, pa j'h je uzeu hudič, kvau pa stem Rajan'm, k glih tko devajo, se pa n' ve (usaj en še ne v'jo).

Poj so ble pa še'n Rajan, kso zmerej deval (sami na svoj pogon pa goruu), kso j'h hodil sprašvat tist t' eminent'n, koko pa kva, kso pa mel te zmerej kej narjenga. Za te pa ni bvo 'nkol gnarja, d'b se tist ta narjen uhka tud sprauvo u promet. Te seveda 'nkol niso mel pufa, zmerej so mel kej gnarja, d'sos uhka kpil opremo pa d' so uhka tud k'm šle k'šno stvar raziskat. Gnar so pa mel zato, ker so deval zaston (n' konc so pa ugotov'l, d' tud zaman).

Tko so ta p'ru deval po 100 €, t'krat, k'd'r so ujel k'š'nga vosva, d' j'm je to pvačou, ta druj pa zaston, t'krat, k'd'r so ble frej. Ta p'ru so pisal u us'h jezik'h pozvačene zbornike, ta druj pa zaston po domač u internet. Zgleda pa tud, d' so oboj'n pisal zaman. Od ker'h so mel pa Rajan 'rdeče rit, pa sami ugotoute!

Ta prv'h Rajan niso bral, sej so bl' predrag pa preveč nabrek'l pa zabuhu, ta druj'h pa tud ne, sej so še (informacijsk) nepismen. Pa ne, d' so sam nepismen, tud slep so, sej bodo nared'l tko imenit'n zbornik, d' še 50 let nou bolga, ja pa tud puf bodo zanga odpvačval še 50 let, pa to k'r solidar'n usi sk'p.

Quo vadis Carniola analfabetica e cupidina.

emokrat pa konservatiuc

Je biu votrok še mejh'n, pa gaj fot'r uzdignu visok gor, paj ta biu vel'k, vel'k,..

Paj votrok p'ršu u najstniška leta, pa so ga mel usi č'z gvavo dost.

Paj še mau odrasu pa se začeu druž't s seb enač'm, te so ble pa zmerej nekej več (věč), k't pa ta druj.

Poj pa šu u 'n mest u (cesaršče) šove, pa se t'm nalezu use sorte bolez'n, polet pa hodu dam pa biu zmerej nekej več.

Paj mniu še mau cajta, sej pa pouzpeu ta star'm č'z gvavo pa šu od doma.

Poj sej pa ta uženu pa mu svoje votroče, paj švo use spet od začetka n'prej.

Poj so pa te otroc odrasl' pa začel lest sk'p, pa ustanulat društva pa stranke pa so ble spet ene nekej več, višje, b'l pomembne, k't pa ta druje.

Poj so j'h pa mel usi ta druj spet 'nkrat poh'n kuf'r, kso se j'm 'nkrat pouzpel na vrh gvale.

Kvaj bvo pa poj pa preberte u zgodovin, sej se to ni zgodivo sam 'nkrat, tko k't se votroc tud niso sam enkrat rodil, pa lez'l ed'n druj'm po gvalah, pa se nalez'l use sorte bolez'n, domač'h pa tuj'h. Č'j bvo pa to glih u Rajo, so mel pa uhka en tud podkovane kvedrouce, ta druj pa od žebrou krvave gvale.

Poj so pa en predlagal, dab šle sk'p, dab mel skupna društva, stranke. Ja, hudiča, sej so ble sk'p, kokob pa lez'l drgač ed'n drujmo po gvalah. Ja, to b' bvo glih tko, k't d'b dau sk'p jarce pa voukove. Kdou koga gri-zu se že naprej ve, ve se pa, d' jarce še 'nkol ni ugriznu voka pa ga fentou.

Paj sedu Mrkač p'r Tebušniko za mizo, p'r sosed'n miz so se pa pogovarjal 'n blejc, pan kašar pan radolčan, mau jed'l, mau pil pa velik čvekal.

Pa prau Blejc: »P'r n's bodo izdal tak zbornik, d' bo tko lep, tko pomemb'n, tko debu, d' gaujo 'ldje še 50 let pomn'l«.

Radolčan pa: »Mi b' mog'l pa van spet izdat zbornik, tko k't usak'h okrogl'h 5 let dozdej, pa smo se odločil d' ga namo, d' mammo še velik b'l potrebn'h stvari, sej nam je ustau še velik za podevat za autocesto, kje glih k'r stekva mem Radolce pa pstiva za sabo še velik nerešen'h ostankou. Pa d' so ble naraune katastrofe, kso p'stile za sabo fest prizadeto Kropo, pa d'j zmanjavajo gnarja za ta novo kniž'nco, pa, daj gospodarska kriza, pa tko naprej«.

Kašar pa: »N' vem, sej smo ga popil usi sk'p komej 'n lit'r, paj ed'n že pjan. N' vem pa tud ne, a se ga usi

blejc tko hit'r nalezejo. Vem sam to, d' pride po usak pjanost tud mač'k. Zdej s pa predstaulejmo, koko bodo blejc 'nkrat mjaukal, kse bojo strezn'l.

Radolčan pa: »Ja, se vid, d' se blejc od rimsk'h c'saršč'h cajtou niso n'č spremen'l. T'krat so častil še Beleno, kje bva sveta, svetla, bleščēča, sijajna, skratka božanska, cesaršča (sej biu cesar tud boh), pa j'm je to ustau u k'ru do dons«.

Kašar pa: »Pa praujo, d' so p'sle poj Slovan, ja čist sigur'n, sej zakva se pa t'm zmerej kolejo med seboj pa plezajo ed'n druj'mo na gvale?«

Blejc pa: »A vi pa ne, sam devate to tko, d' se m'n vid. Je pa to tko al tko sam foušija. Č'b vi mel tok romarjou (turistou), pa j'h hot'l p'rulačvat, d'b j'h poj uhka moz'l, b tud kej tačga počel!«

Poj sej pa Mrkač spomnu, kokoj govoriva negova mat, kje rasva gor u cesaršč'h cajt'h: Nobel geht die Welt zu Grunde, pas mislu, d'u to k'r držau, saj za blejce«.

Ja, naš mat je tko crk'nva ranka Austrija, kvau pa nam, pa jest n' vem.

Nemčija - je bila nekoč »cesarstvo«

Ima visoko stanje arheologije.

Arheologija je glavni podpornik zgodovine.

Zgodovina je glavna reklama države, zato velika vlaganja in visoka stopnja razvoja.

Slovenija - nismo »cesarstvo« ampak srenjska družba.

Nizka, ploska družba, če bi na to postavili tako državo, kot jo ima Nemčija, z vso njeno hierarhijo, bi se spodnji sloji zaradi previsoke obremenitve pomečkali, zato vprašanje:

**KOLIKO DRŽAVE LAHKO SPLOH PRENESEMO,
DA NAS NE BO ZMEČKALA?**

*Zgodovina je integralni del sedanjosti,
ki bo jutri tudi preteklost.*

**Če češ prit do izvorov,
morš plavat prot tok'!**

To pa u danš'nmo Rajo ne vela, t'm morš lepo plavat s tokam, pat je use lepo postvano pa sam toko uhka prideš naprej - uspevaš.

Prot tok plava sam Mrkač, kje že čist nor. Zato jo dobi zmerej tud po rit, č' že če drgot ne. No, fejest je pa to, d' so glih te udarc po rit Mrkačova glauna pogonska sila.

K'r poskuste, koko se hit'r obrnete, č' vas ed'n pošten sune u rt.

A so poj zato en Rajan tko visok, počas'n pa len, kse ne pstejo suvat u rt??

Junc pa mrkač, vou pa koštrun

So mel Češnan svojga t' č'r'nga junca, kso ga opral paj ostou še zmerej č'r'n, pa so mel Savičan svojga vova, kje mu tko široke roje, d' so mog'l razširt urata u hleu, d'j uhka šu skoz, kje mu na rit užgan hiš'n znak, na čeu u iguco pa glih tačga zvatga, niso mel pa mrkačou pa kozvou, kbj'h častil. Te so mel pa u Podgorj', ker pa niso častil juncou pa vovou, č'prou so j'h mel.

Usi so pa mel tud koštrune. To so ble mvad mrkač, kso j'h še mvade rezal, posval z dimam u onostrans-tvo nihove jajca, j'h spital poj pa dal še ta, ta spitan

deu na žrtvenik (raž'n) pa j'h častil, poseb'n poj, kso j'h ž'r'l (pa zrav'n še fajm zalival z vinam).

Jest pa srečam, vid'm pa sliš'm velik oslarij, pa 'ne vem, kermo vosvo j'h uhka p'rpiš'm, za 'ne pa uhka sam skleпам, od kod so p'ršle.

Vid'm pa tud zvo volaste 'ldi, pa n' vem kva z nim nard't. Moja mat so rek'l, d' j'h pust p'r gmah pa d' se j'm na del'č og'n.

Sliš'm pa prebiram tud velik barabij pa lumparij, ker'm se usi izogiblejo, prou poseb'n pa tist, kbse mog'l zgant pa kej ukrent. Glih te se obnašajo tko posran, d' se čvouk, k'r za gvavo prime.

Pa se sprašuj'm, u kašn'h cajt'h pa u kašn dežel se use to dogaja? Pa pogledam mau po televizij ukol, kva kej poročajo, pa vid'm d' 'nčer ni dost bol. Sam b'l se sel'm prot jug Evrope, zmerej huj je. Ne, nismo usi u istmo cajt enak lumpje, so ed'n še več, k't pa ta druj.

Poj pa gledaš tiste barabinske frise, koko spoliran pa nedouž'n set' smejejo če u fris, te pa prime pa marš u skret.

No vidte, koko drek pa fris, posran pa podrekan žiu-lene, pa morala, sk'p pašejo, pa use se veže na vos-le, vole, junce, kozle, ... , sam d' so te na dveh nogah, ne toko, k't tist na začetk, kso ble na štir'h. Ja, svet je napredvou pa se iz štir'h nog postavu na dve, jest pa čakam sam še na to, d' bo dobiu še hrbtenico, pa d' se nau use majavo tko k't zdej. Čakam pa tud še na to, d' ujo iz ta spredn'h nog ratale roče, kbodo uzele o roče porajk'line, pa pometle z uso to barabijo.

va jezika

Pa s'm slišou fotra, kje reku, d' mo nej dam flohcange, grajfcange, cvikcange, ... č'z 'n cajt pa »dej m' no tistele kleše s'm!« Paj hodu moj fot'r še u avstrijske šove, naredu 4 razrede, se učiu po nemšk pa slovensk. Pa se šove u ta zadn'h 150 let'h Avstrije niso skorej n'č spremenile, tko k't se tud cesarstu ni skorej n'č. Spreminou sej sam tist, kse dob'r vid, toj zunanšna, notranšna pa kej mau. Ja, toj tko, k't se DNK u tauž'nt let'h komej kej spremeni, spremeni se zunanjost: n'sh gvant, pa naša frizura, pa tko n'prej.

Tko k't so bikonične kvadce izraz takratne tehnologije pa družben'h odnosou, tko to kažejo tud nive, hiše, cerkve, tko kaže to usak predmet, s kermo ma upraut čvouk. Iz usga tga se da tud ugotovit, kam kej spada, u ker cajt, pa tko n'prej.

Č' pa obvladaš notranje zadeušne, kse ne vidjo br'z k'sn'h pripomočkou, pa zunanje, kse dob'r vidjo, pa nardiš use sk'p uhka velik b'l zanesliu.

Č' pa še kej veš o pretelost usga tga, uzrok'h, posledicah pa o tmo, kvaj use to sprožiu, pa veš že skor use, k'r je treba, d' stvari uhka spremeniš (tud laž u resnico uhka obrneš, pa tud narobej), sam mor'sh use usklad't.

Na konc se pa uhka prašaš, aj za use to dost poznat pa uporablat dva jezika, a ni to mau mau?

Muska

Pa poslušam Trolsko domačo musko, pa zveni tko domač, tko se matrajo, pat pihajo na dušo. P'r nas pa 'n sam zbijane pa dretje. Pa kva za hudiča sej zgodvo.

T' nejprej s'm mislu, d'j mogu kdo kom stop't na prste, pa d' sej od bolečin zad'ru. Pa ne, 'nčer k'shne 'rči na prst'h.

Pa pridejo Kranc na Trolsk pa se pomešajo med une, poj pa začnejo usak po svoje žingat. Pa koj loč'sh Kranca od Trolca. Kranc v's poskoč'n, Trolc pa v's jokau. Poj se pa prašaš, aj to u usakdanmo žiulen tud, aj u post'l tud tko? Ja, sej tob se mogvo nek poznat.

Pa se ozreš mau ukol sebe, pa vid'sh na Trolsk'm ceu k'p star'h 'lpo urejen'h pa uzdržvan'h bajt, pa velik nov'h, kse 'lpo prlegajo u okolje. Pa tud 'ldje so 'lpo zgloncan. Na Kransk'm so pa ta stare bajte neuzdržvane, zanemarjene, pa ceu k'p podrtij, pa nove bajte tače, k't d'b j'h p'ruleku iz Amerike.

Poj se pa prašam, kašne zveze majo te bajte s poskočnostjo pa jokavostjo. S'm pa ugotovo, d', se Trolc jokajo sam t'krat, k pojejo, u postl pa uzunej pa trdo devajo, Kranc pa d' u post'l skačejo, p'r deu pa velik m'n, jokajo se pa poj, k doma use sk'p vidjo.

Jest pa že misl'm, d'j bol, d' se jokaš t'krat, k poješ, k't pa d' se jokaš poj, k vid's rezultate svojga delvana.

Paj bvo poj še nekej. Kso podelval novoletne nagrade muskont'rij'm, ni bvo ubenga Kranca 'nčer del'č naukol, Trolc so pa dobil pleha, tkuj, d' so ga dam komej uhka pelal, sej nest ga niso mog'l.

Ja, zdej so pa Trolc u l'ft skakal, Kranc pa jokal.

Ja, ja, tko jo odnes's u Evrop, č' svojga kšesta ne obvadaš na ceu črt, č' znaš devat sam črtce pa pikce, cahne pa take drobnarije, pozab's pa na celoto. Zato se bojo mog'l pa naš politik te muske še naučit, drgač bodo gun nared'l krizo, sam sebe hit'rt potegnil iz ne v'n, nas pa pust' not, d' bomo zmerej plaval u tmo drek (ksmo sga sami zagod'l).